

Debreceni Ítéltábla
Mf.I.50.041/2022/7.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szőke Mihály Ügyvédi Iroda (cím1; ügyintéző: dr. Szőke Mihály ügyvéd) által képviselt Felperes1 cím2 alatti székhelyű I. rendű felperes és az Felperes2 cím3 alatti székhelyű II. rendű felperesnek -, a Dr. Dienes Csilla ügyvéd cím4) által képviselt Alperes cím5 alatti lakos (tartózkodási helye és levelezési címe: cím6) alperes ellen munkavállaló kártérítési felelősségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 9.M.70.087/2021/34. számú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek részéről 35. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi egyetemlegesen az I. és II. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 145 650 (egyszáznegyvenötezer-hatszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy fizessen meg az állam javára külön felhívásra 15 000 - 15 000 (tizenötezer-tizenötezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2017. október 2. napjától állt határozatlan idejű munkaviszonyban I. és II. rendű felperes munkáltatóknál, főkönyvelő munkakörben. Az I. rendű felperessel kötött munkaszerződés szerint az alperes heti 36 órában, havi bruttó 451 128 forint személyi alapbérért látta el feladatait, míg a II. rendű felperesnél heti 1 órában, havi bruttó 18 797 forint személyi alapbérért. Mindkét felperes ügyvezető igazgatója (ügyvezető igazgató neve) volt.

[2] A munkaszerződések egyezően rögzítették az alperes fő feladatait, amelyet a munkaszerződés 1. számú mellékletét képező munkaköri leírás tartalmazott. Mindkét munkaköri leírás 6. pontja az alperes részletes feladataként jelölte a következőket: teljeskörű könyvelés, mérleg és eredménykimutatás készítése; vizsgálatokban való aktív részvétel; tárgyi eszköz nyilvántartás; részvétel a számviteli nyilvántartások ellenőrzésében; teljeskörű számviteli és adózási tevékenység koordinálása; adóbevallások, havi és éves zárások készítése; hatósági adatszolgáltatás és kapcsolattartás; számlakontírozás; főkönyvi és analitikai egyeztetések, cash flow monitorozás; kapcsolattartás az adóhatósággal és

könyvvizsgálókkal; jelentések és kimutatások készítése; javaslattevés; ad hoc feladatok; bérszámfejtés, munkaügyi ügyintézés; vezetői döntés előkészítési anyagok összeállítása; pénzügyi tervek készítése; adótanácsadás; szabályzatok készítése, karbantartása; utasítások készítése; továbbá mindazon munkaköréhez tartozó szakmai feladatok, amellyel a felettese megbízta; a minőségbiztosítási rendszerben (ISO 9001) a munkaköréhez rendelt feladatok elvégzése.

[3] Az I. és II. rendű felperes 2019. évi beszámolójának, társasági és adóbevallásának elkészítése, majd azoknak a kormány által módosított 2020. szeptember 30. napi határidővel történő benyújtása az alperes feladata volt.

[4] A munkaköri leírások szerint az alperes helyettesítésére a munkáltató másik könyvelője, (könyvelő neve) volt jogosult, akinek munkaviszonyát az I. és II. rendű felperes 2020. márciusban megszüntette és ezt követően új könyvelőt nem alkalmazott. Ettől az időtől az alperesnek kellett egyedül ellátnia a könyvelői feladatokat, és emellett egyéb feladatokat, így HR-es és banki ügyintézésieket is.

[5] Az alperes a munkaviszonya fennállása alatt szóban jelezte a nehézségeit, majd 2020. augusztus 5. napján e-mail üzenetet írt az I. és II. rendű felperesek ügyvezető igazgatójának a könyvelésben kialakult helyzet bemutatása érdekében. Jelezte, hogy a feladatok ellátásának komoly akadályai vannak, mivel már a 2019. évi zárásokkal, a mérlegek és éves adóbevallások elkészítésével kellene foglalkoznia teljes napi munkaidőben, ahhoz, hogy a módosított szeptember végi határidőkre azok benyújthatóak legyenek, ugyanakkor a napi egyéb határidős tennivalók elveszik az időt, és azok is nagyon feszített munkával teljesíthetőek, még mindig sok a ledolgozandó hátralék. A feladat tisztességes elvégzése érdekében kérte az ügyvezető igazgatótól a helyzet megoldását.

[6] A II. rendű felperes 2020. augusztus 31. napi keltezésű iratban az alperest munkáltatói figyelmeztetésben részesítette a banknak nyújtandó adatszolgáltatás elmaradása miatt.

[7] Az alperes 2020. szeptember 8. napi keltezéssel, és az I. és II. rendű felperessel ugyanezen a napon közölt felmondással a fennálló munkaviszonyait megszüntette. A felmondását nem indokolta, hivatkozással a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 67. § (1) bekezdés rendelkezésére.

[8] Az alperes a felmondási idő alatt munkát végzett az I. és II. rendű felperesnél, azonban nem készítette el azok 2019. évi beszámolóját, társasági és iparüzési adóbevallását, majd 2020. szeptember 29. napján keresőképtelen állományba került.

[9] Az alperes munkaviszonya mindkét felperesnél 2020. október 8. napján megszűnt.

[10] A felperesek, mint megrendelők 2020. október 27. napján vállalkozási szerződéseket kötöttek az (gazdálkodó szervezet)-vel, mint vállalkozóval. A szerződés szerint a vállalkozó feladata az I. és II. rendű felperes 2019. évi beszámolójának, társasági és

iparüzési adóbevallásának elkészítése, könyvvizsgálat asszisztenciával, valamint annak eljuttatása az illetékes hatóság részére. A szerződésekben 110 000-110 000 forint + áfa, mindösszesen 139 700-139 700 forint díjban állapodott meg a vállalkozóval, amit teljesítettek is felé.

[11] Az I. és II. rendű felperes 2019. évi beszámolója, valamint a társasági és iparüzési adóbevallása elkészítésében az alperes együttműködött az (gazdálkodó szervezet) részéről eljáró tanúval, ennek érdekében 3-4 alkalommal személyesen is találkozott vele akár reggeltől késő délutánig tartó időtartamban, emellett hetente telefonon is egyeztettek. Könyvelési feladatot nem végeztek, a II. r. felperes vonatkozásában csak a könyvvizsgálói jelentésre vártak, a zárás készen volt, csak a mérleget kellett kitölteni és a kiegészítő mellékleteket, míg az I. r. felperes esetében a zárási munkák egy részében volt elmaradás. Emellett a további 5 cég zárása is készen volt, amiből 2 cég beszámolója szeptember 30-ig közzé lett téve, a bevallások be lettek nyújtva. A II. r. felperes vonatkozásában egyekben a könyvvizsgálói jelentést november 5-én kiadták, a vállalkozási szerződés után egy héttel, és ugyanezen a napon megszületett a beszámolót jóváhagyó határozat is, azaz a zárási teendők, a végleges főkönyvi kivonatok készen voltak.

[12] Az I. rendű felperes keresetlevelében kérte kötelezni az alperest, hogy fizessen meg kártérítés címén 139 700 forint összeget, és ennek 2021. január 7. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát.

[13] A II. rendű felperes keresetlevelében elsődlegesen arra kérte kötelezni az alperest, hogy fizessen meg kártérítés címén 139 700 forint összeget, és ennek 2021. január 7. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát, míg másodlagosan kártérítés címén 28 195 forint és ennek 2021. január 7. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata megfizetését kérte.

[14] A felperesek keresetlevelükben bejelentették a perköltség megfizetése iránti igényüket, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi díjakról szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: IM. rendelet) 2. § (1) bekezdés alapján.

[15] Az érvényesíteni kívánt jogként az Mt. 179. § (1), (3) és (5) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:519. §, 6:522. § (1) bekezdés és (2) bekezdés c) pontja, 6:520.§, 6:527.§ (1) bekezdés, 6:532. § és 6:48. § (1) bekezdés rendelkezéseit jelölték meg.

[16] A felperesek előadásának lényege szerint a 2019. évre vonatkozó beszámoló elkészítésének első határideje 2020. május 31. napja volt, amely 2020. szeptember 30. napjára módosult, azonban az alperes a zárási munkákkal elmaradt. Erről először 2020. augusztus 5. napján tájékoztatta az ügyvezetést, akik ezen a napon intézkedtek új munkaerő toborzása érdekében álláshirdetés feladásáról, de a folyamat eredménytelenül zárult.

Az alperes a felmondását követően a munkaköre átadásakor 2020. október 7. napján jelentős elmaradásban volt a 2019. évi számviteli zárási munkákkal. A súlyos szankciók elkerülése érdekében az alperes hatáskörébe tartozó feladatok teljesítése érdekében kötöttek megbízási

szerződést az (gazdálkodó szervezet) vállalkozással a fenti feladatokon túl a beszámolók és adóbevallások benyújtására is bruttó 139 700 – 139 700 forint díjazás fejében.

A felperesek álláspontja szerint az alperes nem tanúsította a munkakörével járó, általa betöltött pozícióhoz tartozó személytől az adott helyzetben elvárható magatartást. A munkaköri kötelessége volt az évvárás elkészítése, a beszámolók és adóbevallások összeállítása, ismert volt előtte a beszámoló határidőben való közzététele elmaradásának következménye is. Tudatában volt annak, hogy a beszámoló közzétételére előírt határidő letelte előtt egy hónappal benyújtott felmondása miatt a magatartásával olyan helyzetet teremt, amelynek következményei a felperesekre nézve beláthatatlanok, ezzel részükre kárt okoz, azonban ebbe belenyugodott, így eshetőleges szándékkal kárt okozott. Az alperes miatt elmaradt munkák pótlására kötött megbízási szerződés díja a felperesek kára, az alperes magatartása és a felpereseknél jelentkező kár között megállapítható az okozati összefüggés.

Hivatkozásuk szerint az alperes károkozó magatartása abban nyilvánult meg, hogy nem végezte el a 2019. évi beszámoló elkészítését és előkészítését 2020. április 30. napjáig, de legkésőbb május 30. napjáig. Hivatkoztak arra is, hogy a könyvelési bizonylatok könyvelési határidejét a számviteli törvény adja meg, amely nem azonos a számviteli beszámoló elkészítésére előírt idővel. Az alperes nem végezte el a megadott terminusban a feladatát, azaz minden tárgyhót követő 15. napig, illetve a tárgy negyedévet követő 30. napig valamennyi könyvelési bizonylat lekönyvelését. A felperesek által kifogásolt alperesi mulasztás a 2019. év során, valamint 2020. március 31. napjáig bekövetkezett. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy a felpereseknél alkalmazott (könyvelő neve) könyvelő munkaviszonya 2020. áprilisban megszűnt, ezért nem vehető figyelembe kimentési okként az alperes által hivatkozott azon körülmény, hogy 2020. áprilistól az alperes munkaterhe megnövekedett.

Az alperes magatartásában jogellenes volt, hogy határidőre nem végezte el a könyvelési feladatait, amelyeket mással kellett elvégeztetniük. A beszámolók elkészítésének díját a felperesek már korábban megfizették az alperesnek a munkabérében.

[17] Az alperes ellenkérelme a felperesek keresetének elutasítására és az I., valamint a II. rendű felperes perköltségben való marasztalására irányult az IM rendelet 2. § (1) bekezdés alapján.

[18] Az alperes nem vitatta, hogy a felpereseknél 2017. október 2. napjától 2020. október 8. napjáig főkönyvelő munkakörben munkaviszonyban állt. Hivatkozott azonban arra, hogy ténylegesen a cégcsoporthoz tartozó hét cég és egy társasház ügyvitelében dolgozott, nem kizárólag az I. és II. rendű felperes munkáltatóknál. Állította, hogy a 2020. évi pandémiás helyzet következtében – többszöri jelzése ellenére – a felperesek a saját intézkedéseivel – illetve azok hiányával – olyan munkaerő szervezési nehézségekbe hozta saját magát, amelyek következtében végül felmondásra kényszerült. Az I. és II. rendű felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, (könyvelő neve) könyvelő pótlására nem alkalmazott új könyvelőt, ezzel a kár bekövetkezésében közrehatott.

Utalt arra is, hogy a beszámolók elkészítése érdekében a munkaviszonya megszűnését követően is együttműködött az I. és II. rendű felperessel és jelentős segítséget nyújtott az (gazdálkodó szervezet) részére.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította, és kötelezte az I. és II. rendű felperest, hogy fizessen meg 100 000 – 100 000 forint perköltséget az alperes

részére. Rendelkezett emellett arról, hogy a felperesek kötelesek megtéríteni 7500-7500 forint állam által előlegezett költséget, továbbá megállapította, hogy az I. és II. rendű felperes leróta az általuk fizetendő 15 000 – 15 000 forint eljárási illetéket.

[20] Az ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperes nem köteles kártérítés megfizetésére, mivel a felperesek által kötött vállalkozási szerződések szerinti iratok benyújtásának határideje nem telt le az alperes felmondási ideje alatt bekövetkezett keresőképtelensége időpontjáig. Rámutatott arra is, hogy a felperesek a kárenyhítési kötelezettségüknek nem tettek eleget, mivel a könyvelő munkaviszonya megszüntetése után az ő helyére nem alkalmaztak új munkavállalót, ezáltal az alperesre hárultak (könyvelő neve) könyvelő korábbi feladatai és a peradatok szerint más munkavállalók feladatai is.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükségtelennek tartotta könyvszakértő kirendelését.

[21] Az I. és II. rendű felperes az elsőfokú ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésében elsődlegesen kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 381. §-ára hivatkozással a Pp. 263. § (1) bekezdés, 276. § (1) bekezdés, 279. § (1) bekezdés és 346. § (5) bekezdés alapján az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

A másodlagosan fellebbezési kérelmük arra irányult, hogy az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pont, a Pp. 383. § (1) és (2) bekezdés, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 12. § (1) bekezdés, 164. § (2) bekezdés, 165. § (3) bekezdés, továbbá az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pont és 179. § (1), (3) és (5) bekezdés alapján folytasson le bizonyítást, rendeljen ki igazságügyi szakértőt és a bizonyítás eredménye alapján döntsön a kereseti kérelemről.

A felperesek a fentiek hiányában azt kérték, hogy az ítéltábla a Pp. 369.§ (3) bekezdés a), c) és d) pontjai, a Pp.383.§ (1)-(2) bekezdés, az Sztv. 12.§ (1) bekezdés, 164.§ (2) bekezdés és 165.§ (3) bekezdés, továbbá az Mt. 52.§ (1) bekezdés c) pontja és 179.§ (1), (3) és (5) bekezdés szerint a rendelkezésre álló tények és bizonyítékok alapján változtassa meg az elsőfokú ítéletet és adjon helyt a kereseti kérelmüknek.

A felperesek bejelentették a másodfokú eljárás költsége iránti igényüket az IM rendelet 2. § (1) bekezdés rendelkezésére utalással 30 000 forint/óra ügyvédi munkadíj összegében.

[22] A felperesek valamennyi fellebbezési kérelem vonatkozásában jogi érvelésként arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok alapján okszerűtlen megállapításokat tett, a tényállást nem megfelelően tárta fel és a megállapított tényekből helytelen jogi következtetést vont le. Az évközi folyamatos könyvelés alól a jogszabály nem adott felmentést, annak határidejét nem hosszabbította meg. Az Sztv. 165. § (3) bekezdése alapján legkésőbb 2020. április 6-ig – (könyvelő neve) könyvelő felmondás miatti munkavégzés alóli felmentésének időpontjáig – a felperesek 2019. évi évközi könyvelésének rendezett, elkészült állapotban kellett volna lennie, amely alapján az évvzárási munkát el lehetett volna kezdeni. Az alperesnek az évvzárási munkát a szokásos törvényi rend szerint, a tárgyévet követő év 5. hónapjának utolsó napjáig esedékes beszámolósi határidő alapján kellett ütemeznie, a határidő megtartása érdekében a beszámolókkal a taggyűlési meghívók kiküldése végett legkésőbb 2020. május 15. napjáig el kellett volna készülnie. Az alperes azonban nem készítette el a felperesek 2019. évi beszámolóit, ezért kellett az évvzárási munkák elvégzésére vállalkozási szerződéseket kötniük. A vállalkozónak 2020. októbertől decemberig tartó időszakban kettő hónapra volt szüksége a vállalt munka elvégzéséhez, ami

azt támasztja alá, hogy nem voltak megfelelően vezetve a felperesek 2019. évi könyvei. Az alperes oldalán azt a körülményt, hogy 2020 áprilistól egyedül végezte a könyvelést, kimentő indokként nem lehet figyelembe venni, ugyanis addigra az évközi könyvelési munkákkal végeznie kellett volna. Az évvégzési munka megkezdésének előfeltétele a folyamatos, ellenőrzött, megfelelő minőségben, szabályszerűen rendelkezésre álló évközi könyvelés. A könyvelési munkák körében különbséget kell tenni az évközi folyamatos könyvelés és az évvégi zárási feladatok között. Az alperes az évközi könyvelést nem végezte el olyan állapotra és tartalommal, hogy az évvégzésre átadható lett volna. A felperesek könyveinek a jogszabályok által megkívánt tartalommal és határidőben történő vezetése körében tanúsított alperesi magatartás jogellenes volt, ezzel ok-okozati összefüggésben a felpereseknek kára következett be, amely az utóbb megbízott könyvelőnek megfizetett vállalkozási díjak összege.

[23] A felperesek fellebbezésükben kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság nem adott helyt a könyvszakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványnak, így nem tisztázott, hogy valamennyi bizonylat könyvelésére sor került-e az Sztv. szerinti határidőben a megfelelő minőségben. A felperesek szerint az igazságügyi könyvszakértői bizonyítás feltétlenül indokolt, annak hiányában nem lehet eldönteni, hogy az alperes a 2019. évi könyvelés során elvégezte-e a feladatait a jogszabályok szerinti határidőben. Erre tekintettel vizsgálandó körülmény, hogy alperes mikor, mit könyvelt, továbbá alperes helyett a megbízott vállalkozó mikor, mit könyvelt, milyen időpontban, milyen módosításokat végzett a felperesek könyveiben.

[24] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperesek másodfokú eljárás költségben való marasztalására irányult, amelyet az IM rendelet 2. § (1) bekezdés rendelkezései alapján 50 000 forint ügyvédi munkadíj, 25 000 forint beadvány szerkesztési díj, 20 000 forint tárgyaláson felmerülő képviseleti díj, azaz összesen 95 000 forint + áfa, valamint 25 000 forint utazási költség összegében számított fel.

[25] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében a tényállás teljeskörű feltárását követően helytálló döntést hozott, a bizonyítékokat megfelelően mérlegelte és a vonatkozó jogszabályokat helyesen értelmezte, az ítélet hatályon kívül helyezésének törvényi feltételei nem állnak fenn. Az alperes tekintetében károkozó magatartás nem valósult meg, ok-okozati összefüggés nem állapítható meg a felperesek által megjelölt – azonban minőségében nem tisztázott – kár és az alperesi magatartás között. A Pp. 263.§ és 276.§ (3) és (5) bekezdés rendelkezéseire tekintettel a szakértői vizsgálat szükségtelen és indokolatlan, mivel nincs olyan tény, amelyet könyvszakértővel lenne szükséges bizonyítani a jelen eljárás lezárása érdekében. Kifejezetten ellenezte a könyvszakértő kirendelését, utalva arra is, hogy az elsőfokú eljárás során a felperesek nem a fellebbezésükben előterjesztett indokok alapján kérték a szakértő kirendelését. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során előadott jogi álláspontját a tekintetben, hogy a felperesek a kárenyhítési kötelezettségüket felróhatóan nem teljesítették 2020 áprilistól kezdődően, a megváltozott körülmények között kialakult helyzetben.

A harmadlagos fellebbezési kérelem tekintetében az alperes utalt arra, hogy a felperesek nem jelölték meg azon anyagi jogi jogszabálysértést, amely alapján a másodfokú bíróság felülbírálati jogköre gyakorolható lenne és az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatása indokolt.

[26] Az I. és II. rendű felperes fellebbezése megalapozatlan.

[27] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárása során a Pp. 380. § szerint meghatározott, kötelező hatályon kívül helyezést megalapozó eljárási szabálysértést nem tapasztalt.

[28] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja, melynek keretében az I. és II. rendű felperes fellebbezésében megjelölt sorrendnek megfelelően elsőként azt vizsgálta, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 381. § rendelkezése szerint meghatározott feltételei fennállnak-e, azaz a fellebbezésben hivatkozott eljárási szabálysértés lényegesnek és az ügy érdemi eldöntésére kihatónak tekinthető-e.

[29] Az ítéltábla elsődlegesen arra hivatkozik, hogy a Pp. 2. § (2) bekezdésében meghatározott egyik legfontosabb alapelv, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, valamint a 4. § (2) bekezdése szerint a perben jelentős tények állítása és az alátámasztásukra szolgáló bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a feleket terheli.

[30] Lényeges körülmény, hogy a felperesek keresetlevelükben az alperes felróható magatartását abban jelölték meg, hogy az alperes munkaköri kötelezettsége volt az évvárás elkészítése, a beszámolók és adóbevallások összeállítása, azonban a határidő meghosszabbítása (2020. szeptember 30.) ellenére a 2019. évi könyvelés zárlati munkákkal elmaradt, és erről a felpereseket 2020. augusztus 5. napján tájékoztatta őket először, valamint, hogy az alperes miatt elmaradt munkák pótlására kötöttek vállalkozási szerződéseket a 2019. évi zárlati munkák elvégzésére, beszámolók összeállítására, amelyek vállalkozói díja a felperesek kára.

[31] A felperesek azonban a Pp. 170. § (2) bekezdés e) pontja szerinti kötelezettség ellenére a keresetlevelükben a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, mint ahogyan a Pp. 170.§ (2) bekezdés c) pont szerinti kötelezettség ellenére nem jelölték meg az Sztv. rendelkezései megsértését és ebben a körben a kereseti kérelmet megalapozó tényállításokat sem tettek. A felperesek az első perfelvételi tárgyaláson kérték a könyvszakértő kirendelését azon szakkérdés megválaszolására, hogy a felperesi gazdasági társaságok könyvelését mely időpontban és mely időszakban kellett elvégezni a gazdasági eseményhez képest, ezt a feladatát az alperes teljesítette-e (Miskolci Törvényszék 9.M.70.087/2021/20. számú jegyzőkönyv 6-7. oldal).

[32] A felperesek a perfelvétel lezárását követően, az érdemi tárgyalási szakban hivatkoztak először arra, hogy az alperes felróható magatartása a 2019. évi-, valamint a 2020. március 31. napjáig terjedő időszak könyvelési feladatai elmulasztásában, azaz az Sztv. 165. § (3) bekezdés rendelkezése megsértésében nyilvánult meg.

[33] A Pp. a háromtagú pertárgy fogalomra áttérve a keresetet három elemből állónak tekinti: kérelem, jogállítás és tényállítás. Bármelyik elem eltérése más keresetet jelent.

Ebből következően keresetváltoztatás Pp. 7. § (1) bekezdés 12.b. pontja szerint, ha a fél a keresetével összefüggésben előadott korábbi kérelméhez képest a kérelem, illetve annak valamely része összecszerúségét vagy tartalmát megváltoztatja, vagy további kérelmet terjeszt elő. A felperesek a perfelvétel lezárását követően a kereseti kérelmükhöz képest annak tartalmát – a tényállításukat – megváltoztatták, azonban az érdemi tárgyalási szakban a Pp. 217. § alapján keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmet nem terjesztettek elő.

[34] A bíróság a már hivatkozott Pp. 2. § (2) bekezdés és a Pp. 342. § (3) bekezdés alapján az egész peres eljárás alatt – ideértve a másodfokú eljárást is – a felek által előadott jognyilatkozatokhoz, így az érvényesíteni kívánt joghoz, a kereseti kérelmet megalapozó tényelőadáshoz kötve van. Az ítéltábla az előzőekben hivatkozott jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel megállapította, hogy az elsőfokú eljárás során a felperesek szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványának mellőzése nem volt jogszabálysértő, tekintettel arra, hogy a felperesek indítványa nem felelt meg a polgári perrendtartás szabályainak. A keresetlevélben és az egyéb perfelvételi nyilatkozatokban rögzített tényállításokhoz képest a perfelvétel lezárását megelőzően előterjesztett, szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítvány teljesítésétől nem volt eredmény várható a felperesi kereseti kérelem jogalapja eldöntése érdekében.

[35] Erre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezéseket nem találta megalapozottnak, mivel nem történt az ügy érdemi döntésére kiható lényeges eljárási szabálysértés. Az elsőfokú bíróság a Pp. 263. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően szabadon használta fel a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas volt, emellett a Pp. 276. § (5) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően mellőzte a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen szakértői bizonyítás elrendelését.

[36] Az elsőfokú ítélet jogi indokolása azonban nem tartalmazta azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság a felajánlott szakértői bizonyítást mellőzte. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítélete indokolását a fenti pontosítással fogadta el az ítéltábla a jogszabályokkal összhangban állónak.

[37] Az ítéltábla az előzőekben részletezett indokokra tekintettel a felperesek másodlagos fellebbezési kérelmét (mely tartama szerint szakértői bizonyítás lefolytatását követően az ítélet megváltoztatására irányult) sem találta megalapozottnak és a másodfokú eljárásban nem rendelt ki szakértőt.

[38] Ezzel kapcsolatban a szakértői bizonyítás eljárásjogi feltételeit vizsgálta elsődlegesen az ítéltábla, mely alapján lényeges, hogy a Pp. 300.§ (1) bekezdés szerint szakértőt akkor kell alkalmazni, ha (...) a perben jelentős tény megállapításához, megítéléséhez különleges szakértelem szükséges. A Pp. 308. § (2) bekezdés értelmében a bíróság a felek által feltüntetett kérdésekkel érintett tényállítások tekintetében tehet fel a szakértőnek kérdést, és a kirendelésből mellőzi az ügyre (...) nem tartozó kérdéseket.

[39] A felperesek keresetlevelében és a perfelvételi eljárás során tett nyilatkozatukban tett tényállítások tekintetében az ítéltábla szerint nem volt teljesíthető a felperesek szakértő kirendelésére irányuló indítványa, ugyanis a kereseti kérelmek, illetve a

fellebbezési kérelmek elbírálása szempontjából nincs jelentősége a felperesek 2019. évi könyvelése időszerűségének, minőségének, ebben a körben az alperes feladatellátásnak.

[40] A felperesek fellebbezésükben a kereseti kérelmükhöz képest megalapozatlanul állították azt is, hogy a rendelkezésre álló peradatok – különös tekintettel tanú tanú vallomása – alapján megválaszolatlanul maradt kérdések ellenére az elsőfokú bíróság jelentős tények felderítése, a valós tényállítás feltárása érdekében indokolatlanul mellőzte a szakértői bizonyítást. Nincs jelentősége ugyanis annak, hogy az alperes legkésőbb 2020. március 31. napjáig elvégezte-e a 2019. évi könyvelés során a jogszabályok szerinti határidőben a feladatait, hiszen a felperesek által hivatkozott vállalkozási szerződésekben megjelölt vállalkozói díjak, mint kár nem a 2019. évi könyvelés mulasztásaival összefüggő feladatok elvégzése kapcsán merült fel, ezért nem szükséges a könyvszakértői vizsgálat.

[41] Az ítéltábla ezt követően a felperesek harmadlagosan előterjesztett fellebbezése alapján a Pp. 383. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az ügyet érdemben vizsgálta, amelynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint az egyéb adatokkal összevetve megfelelően értékelte és mérlegelte, a tényállást helyesen állapította meg és abból a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban lévő, helytálló jogi következtetést vont le.

[42] Az ítéltábla a per tárgyát illetően elsődlegesen azt hangsúlyozza, hogy az Mt. 179. § (1) és (2) bekezdés rendelkezéseiből adódóan a munkavállaló felelősségének megállapításához az szükséges, hogy a munkavállaló valamely munkaviszonyból eredő kötelezettségét megszegje (például munkaköri kötelezettségek, együttműködési kötelezettség) – ami megnyilvánulhat tevőleges magatartásban és mulasztásban is – és a kötelezettségszegésnek felróhatónak kell lennie. Nem állapítható meg a munkavállaló felelőssége, ha nincs kár, ami pénzben kifejezhető hátrányt jelent. Nem kell a munkavállalónak megtérítenie azt a kárt, amelynek bekövetkezése a károkozás idején nem volt előrelátható, vagy amelyet a munkáltató vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkáltató kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. A károsultat tehát kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség is terheli, az e kötelezettségek felróható megszegése miatt keletkezett kárt a károkozó nem köteles megtéríteni [Ptk. 6:525. § (1) bekezdés]. Végül az is szükséges, hogy a munkavállaló magatartása és az okozott kár között okozati összefüggés álljon fenn, ami azt jelenti, hogy a kár bekövetkeztét a munkavállaló kötelezettségszegő magatartása okozta.

[43] A fentiekből következően a felperesek kötelezettsége volt igazolni, hogy az alperes a munkaviszonya során nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható volt, ezzel okozati összefüggésben a felpereseknek kára következett be. A felperesek azonban mind az elsőfokú eljárásban, mind a fellebbezésükben ellentmondásos nyilatkozatokat tettek a tekintetben, hogy mely alperesi magatartás, kötelezettségszegés volt az, amellyel ok-okozati összefüggésben a felperesek kára bekövetkezett, így a tényállításuk nem volt következetes. Az I. és II. rendű felperesek a perfelvétel lezárását megelőzően a kereseti kérelmük jogalapjára vonatkozó nyilatkozatukat csak annyiban pontosították, hogy az alperes 2020. első negyedévében nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható volt.

A felperesek ugyanakkor a kárt a vállalkozási szerződések szerint kifizetett vállalkozási díjak összegében jelölték meg. A vállalkozási szerződések szerint azonban a vállalkozó feladata az I. és II. rendű felperes 2019. évi beszámolójának, társasági és iparüzési adóbevallásának

elkészítése, könyvvizsgálat asszisztenciával, valamint annak eljuttatása az illetékes hatóság részére volt. Ebből láthatóan a vállalkozási szerződések szerinti tevékenység nem terjedt ki az alperes 2020. március 31. napjáig teljesítendő könyvelési feladatai elvégzésére. A vállalkozási szerződések, mint okiratok tartalma, továbbá tanú tanú vallomása egyezően azt támasztotta alá, hogy az I. és II. rendű felperesek által kifizetett vállalkozási díjak nem a 2020. I. negyedév könyvelési feladatai pótlólagos elvégzésének ellenszolgáltatása voltak.

[44] Az ítéltábla egyetértett így az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a felperesek az Mt. 179. § (1) és (2) bekezdés rendelkezései által a kártérítési felelősség konjunktív, tehát együttes feltételeként meghatározott tényeket nem bizonyították. Az alperes leterheltsége, a hiányzó feladatok kb. 4 nap alatt elvégezhető mennyisége és a felperesi segítségnyújtás hiányában nem bizonyított, hogy az alperes nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt, mellyel a kártérítési felelősség egyik meghatározó elemének hiánya miatt kártérítésre nem lehet kötelezett. Emellett a felperesek oldalán keletkezett kár – a vállalkozói díjak összege – nem hozható ok-okozati összefüggésbe a felperesek által alperes terhére rótt, és 2020. március 31. napjáig állított kötelezettségszegés tényével, mely az első feltétel megléte esetén sem eredményezhetne az alperesre kártérítési kötelezettséget. Megjegyzi ehhez az ítéltábla azt is, hogy a felperes munkaviszonyainak megszüntetését követően a felperesek más főkönyvelő alkalmazása hiányában kötött vállalkozási szerződéseket, melynek összege jóval kevesebb volt, mint ugyanennyi időre egy munkaviszony esetén kifizetendő bérköltség. Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte az felperesek terhére a kárenyhítési kötelezettség elmulasztását is, mely az Mt. 179. § (4) bekezdésébe foglalt kötelezettség, ugyanakkor jelentősen kellett figyelembe venni azt a körülményt, hogy az alperes a munkaviszonya megszűnését követően és keresőképtelensége ideje alatt is együttműködött a vállalkozóval a felperesek érdekében.

[45] Az ítéltábla a fentiekén túl rámutat arra is, hogy a másodfokú bíróságot a fellebbezési kérelem korlátai kötik, és ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 370. § (1) bekezdés és 371. § (1) bekezdés b) pont alapján a fellebbezési kérelem és annak indokai. A felperesek az elsőfokú ítélet megváltoztatása iránti fellebbezési kérelmüket a keresettől és a perfelvétel lezárását megelőzően előadott tényállástól eltérő tényállás alapján kívánták érvényesíteni, ezen fellebbezési indok azonban a másodfokú bíróságot köti. A fellebbezési korlát miatt az ítéltábla a keresettel érvényesített jog tekintetében sem az anyagi jogi, sem az eljárásjogi felülbírálati jogkörét nem gyakorolhatja, és ezáltal sem anyagi, sem eljárási szabálysértések nem vezethetnek az elsőfokú ítélet megváltoztatásához. A fellebbezésben előadott új tényállításokat az ítéltábla mivel nem vizsgálhatta, így azok nem eredményezhették sem a tényállás megváltoztatását, sem az abból levont jogi következtetések felülbírálatát. A rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás módosítása nem szükséges, így ebből következően az ítélet megváltoztatására jogszabályi lehetőség nincs.

[46] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

[47] Az ítéltábla a Pp. 82. § (3) bekezdése és a 83. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú ítélettel egyezően egyetemlegesen kötelezte az alaptalanul fellebbező felpereseket az alperes által az IM rendelet 2. § (1) bekezdés rendelkezései szerint felszámított másodfokú perköltség megfizetésére.

[48] A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pont alapján az eljárásban a feleket tárgyi költségfeljegyzési jog illette meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdés szerint megállapított 15 000 – 15 000 forint feljegyzett fellebbezési illetéket a Pp. 101. § (1) bekezdés és a 102. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően az I. és II. rendű felperes köteles megfizetni.

Debrecen, 2022. október 28.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró, az aláírásban akadályozott Dr. Kormos János bíró helyett Dr. Tass Edina s. k. bíró